

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio LXVIII. De suscipientibus baptismum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

patre carnali, nisi necessitas contrarium exigit. AD TERTIVM dicendum, qd confusio esset disciplina, nisi esset vnus principalis instructor. & ideo in baptismo vnus debet esse principalis susceptor: alij tamen possunt admitti, quasi coadiutores.

QVAESTIO LXVIII.

De suscipientibus baptismum, in duodecim articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de suscipientibus baptismum.

ET CIRCA hoc quaeruntur duodecim. Primo, Vtrum omnes teneantur ad suscipiendum baptismum.

Secundo, Vtrum aliquis possit saluari sine baptismo.

Tertio, Vtrum baptismus sit differendus.

Quarto, Vtrum peccatores sint baptizandi.

Quinto, Vtrum peccatoribus baptizatis sint imponenda opera satisfactoria.

Sexto, Vtrum requiratur confessio peccatorum.

Septimo, Vtrum requiratur intentio ex parte baptizati.

Octauid, Vtrum requiratur fides.

Nono, Vtrum pueri sint baptizandi.

Decimo, Vtrum pueri Iudaeorum sint baptizandi, inuitis parentibus.

Vndecimo, Vtrum aliqui sint baptizandi in matris uteris exsistentes.

Duodecimo, Vtrum furiosi & amentes sint baptizandi.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum omnes teneantur ad susceptionem baptismi.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, qd non teneantur omnes ad susceptionem baptismi. Per Christum. n. nō est hominibus arctata via salutis: sed ante Christi aduentum poterant homines saluari sine baptismo. ergo & post Christi aduentum.

¶ 1 Præ. Baptismus maxime uidetur esse institutus in remedium peccati originalis: sed ille qui est baptizatus, cum non habeat originale peccatum, non videtur qd possit illud transfundere in prolem. ergo filij baptizatorum non videntur esse baptizandi.

¶ 2 Præ. Baptismus datur ad hoc, qd aliquis per gratiam a peccato munderetur: sed hoc consequuntur illi, qui sunt sanctificati in utero, sine baptismo. ergo non tenentur ad suscipiendum baptismum.

SED CONTRA est, qd dicitur Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, nō potest introire in regnū Dei, & in li. de Ecclē. † dogmatibus dicitur, Baptizatis tantum iter salutis esse credimus.

RESPON. Dicendum, qd ad illud homines tenent, sine quo salutem consequi non pnt. Manifestum est autem, qd nullus pōt salutem consequi, nisi per Christum. vnde & Apost. dicit Rom. 5. Sicut per vnus delictum in omnes homines in eōdem nationem, sic & per vnus iustitiā, in omnes homines in iustificationē vitæ. Ad hoc aut datur baptismus, vt aliquis per ipsum regeneratus, incorporetur Christo factus membrum ipsius. vnde dicitur Gal. 3. Quicumque in Christo baptizati estis, Christū induistis. vnde manifestum est, quod omnes ad baptismum tenentur, & sine eo non potest esse salus hominibus.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod nūquam

A homines poterunt saluari etiam ante Christi aduentum, nisi fierent membra Christi: quia, ut dicitur Act. 4. non est aliud nomen datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri: sed ante aduentum Christi, homines Christo incorporantur, per fidem futuri aduentus: cuius fidei signaculum erat circuncisio, ut Apost. dicit Rom. 4. ante uero quam circuncisio institueretur, sola fide (ut Greg. * dicit) cum sacrificiorum oblatione, quibus suam fidem antiqui patres profitebantur, homines Christo incorporantur. Post aduentum etiam Christi, homines per fidem Christo incorporantur, secundum illud Ephe. 3. Habitare Christum per fidem in cordibus uestris: sed alio signo manifestatur fides rei iā presentis, quam demonstraretur, quando erat futura: sicut etiam alijs uerbis significatur presens, praeteritum, & futurum. Et ideo licet ipsum sacramentum baptismi non semper fuerit necessarium ad salutē, fides tamen cuius baptismus sacramentum est, semper necessaria fuit.

AD SECUNDVM dicendum, qd (sicut in 2. parte dictum est, *) illi qui baptizantur, renouantur per baptismum secundum spiritum, corpus tamen remanet subiectum uetustati peccati, secundum illud Rom. 8. Corpus quidem mortuum est propter peccatum, spiritus uero uiuit propter iustificationem. Vnde & Aug. * probat in lib. contra Iulianum, qd non baptizatur in homine, quicquid in eo est. Manifestum est autem, qd homo non generat generatione carnali secundum spiritum, sed secundum carnem. & ideo filij baptizatorum, cum peccato originali nascuntur: vnde indigent baptizari.

AD TERTIVM dicendum, qd illi, qui sunt sanctificati in utero, consequuntur quidem gratiam emundantem a peccato originali: non tamen ex hoc ipso consequuntur characterem, quo Christo configuntur. & propter hoc, si aliqui nunc sanctificarentur in utero, necesse esset eos baptizari, ut per susceptionem characteris, alijs membris Christi conformarentur.

ARTICVLVS II.

Vtrum sine baptismo aliquis possit saluari.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur quod sine baptismo nullus possit saluari. Dicit enim Dominus Io. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei: sed illi soli saluantur, qui regnum Dei intrant. ergo nullus potest saluari sine baptismo, quo aliquis regeneratur ex aqua & Spiritu sancto.

¶ 1 Præ. In li. * de Ecclesiasticis dogmatibus dicitur, Nullum catechumenum, quamuis in bonis operibus defunctum, uitam eternam habere credimus excepto martyrio, ubi totum sacramentum baptismi completur: sed si aliquibus, sine baptismo posset saluari, maxime hoc haberet locum in catechumenis bona opera habentibus, qui uidentur habere fidem per dilectionem operantem. uidetur ergo, qd sine baptismo nullus possit saluari.

¶ 2 Præ. Sicut supra dictū est *, sacramentum baptismi est de necessitate salutis. Necessarium autem est, sine quo non potest aliquid esse, ut dicitur 5. Met. * ergo uir qd sine baptismo nullus possit consequi salutem.

SED CONTRA est, quod Aug. † dicit super Leuiticum, Inuisibilem sanctificationē quibusdam affuisse & profuisse, sine uisibilibus sacramētis: uisibilem uero sanctificationem (quæ fit sacramento uisibili) sine

li. 4. Moral. a. circa me.

p. 2. q. 81. 2. ad 2. lib. 6. ca. 6. a. ne. ad 2. 7.

1. 2. q. 81. 2. 3. ad 1. & 4. di. 4. q. 3. ar. 3. q. 2. co. & ad 3. & 4. 6. c. 72. & quo 3. ar. 4. & 10. 6. lec. 7. Cap. 74. tom. 3.

q. 65. 2. 3. & 4. li. 5. Met. re. 6. tom. 3.

In li. q. in Te ui. q. 84. amc dio tom. 4.

In li. de ar. 2. ad 1. & 4. di. 4. q. 3. ar. 3. q. 2. co. & ad 3. & 4. 6. c. 72. & quo 3. ar. 4. & 10. 6. lec. 7. Cap. 74. tom. 3.

In li. de ar. 2. ad 1. & 4. di. 4. q. 3. ar. 3. q. 2. co. & ad 3. & 4. 6. c. 72. & quo 3. ar. 4. & 10. 6. lec. 7. Cap. 74. tom. 3.

In li. de ar. 2. ad 1. & 4. di. 4. q. 3. ar. 3. q. 2. co. & ad 3. & 4. 6. c. 72. & quo 3. ar. 4. & 10. 6. lec. 7. Cap. 74. tom. 3.

fine inuisibili posse adesse, sed non posse professe. Cum igitur sacramentum baptismi ad visibilem sanctificationem pertineat, uidetur quod sine sacramento baptismi, aliquis possit salutem consequi per inuisibilem sanctificationem.

RESPON. Dicendum, quod sacramentum baptismi dupliciter potest alicui deesse. Vno modo, & re & uoto, quod contingit illis, qui nec baptizantur, nec baptizari volunt: quod manifeste ad contemptum sacramenti pertinet, quantum ad illos, qui habent usum liberi arbitrii, & ideo hi quibus hoc modo deest baptismus, salutem consequi non possunt: quia nec sacramentaliter nec mentaliter Christo incorporantur, per quem solum est salus. Alio modo, potest sacramentum baptismi alicui deesse re, sed non uoto, sicut cum aliquis baptizari desiderat, sed aliquo casu preuenitur morte, antequam baptismum suscipiat, & talis sine baptismo actuali, salutem consequi potest, propter desiderium baptismi, quod procedit ex fide per dilectionem operantem, per quam Deus interioriter hominem sanctificat, cuius potentia sacramentis visibilibus non alligatur, unde Amb. * dicit de Valentiniano, qui catechumenus mortuus fuit, Quem regeneratus eram, amisi: ueruntamen illegitiam, quam poposcit, non amisit.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut dicitur. Reg. 16. Homines uident que parent, Dominus autem in tuetur cor. Ille autem qui desiderat per baptismum regenerari ex aqua & Spiritu sancto, corde quidem regeneratus est, licet non corpore: sicut & Apost. dicit Ro. 2. quod circumcisio cordis est in Spiritu, non in littera, cuius laus non ex hominibus, sed ex Deo est.

AD SECUNDUM dicendum, quod nullus peruenit ad uitam aeternam, nisi absolutus ab omni culpa & reatu poenae. Que quidem uniuersalis absolutio fit in perceptione baptismi & in martyrio, propter quod dicitur quod in martyrio omnia sacramenta baptismi complentur scilicet quantum ad plenam liberationem a culpa & poena. Si quis ergo catechumenus sit habens desiderium baptismi (quia aliter in bonis operibus non moreretur, que non possunt esse sine fide per dilectionem operante) talis decedens non statim peruenit ad uitam aeternam, sed patietur poenam pro peccatis prateritis: ipse tamen saluus erit sic quasi per ignem, ut dicitur 1 ad Corin. 3.

AD TERTIUM dicendum, quod pro tanto dicitur sacramentum baptismi esse de necessitate salutis: quia non potest esse hominis salus, nisi saltem in uoluntate habeatur, que apud Deum reputatur pro facto.

Fides catholica venire uoluerint, octo menses inter catechumenos ecclesie limen introeant: & si pura fide venire noscantur, tunc demum baptismi gratiam mereantur. non ergo statim sunt homines baptizandi, sed usque ad certum tempus est differendum baptismi.

¶ 3 Præ. Sicut dicitur Ila. 27. Iste est omnis fructus, ut auferat peccatum: sed magis uidetur auferri peccatum vel etiam diminui, si baptismus diu differatur, primo quidem, quia peccantes post baptismum, grauius peccant, secundum illud Heb. 10. Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, qui sanguinem testamenti pollutum duxerit, in quo sanctificatus est, scilicet per baptismum? Secundo, quia baptismus tollit peccata praterita, non autem futura: unde quanto magis baptismus differtur, tanto plura peccata tollit. uidetur ergo quod baptismus debeat diu differri.

SED CONTRA est, quod dicitur Eccl. 5. Non tardes conuerti ad dominum, & ne differas de die in diem: sed perfecta conuersio ad Deum, est eorum, qui regenerantur in Christo per baptismum. non ergo debet baptismus differri de die in diem.

RESPON. Dicendum, quod circa hoc distinguendum est, utrum sint baptizandi pueri vel adulti. Si enim pueri sint baptizandi, non est differendum baptismi primo quidem, quia non expectatur in eis maior instructio, aut etiam plenior conuersio. secundo, propter periculum mortis: quia non potest eis alio remedio subueniri, nisi per sacramentum baptismi. Adultis uero subueniri potest per solum baptismum desiderium, ut supra dictum est. & ideo adultis non statim, cum conuertuntur, est sacramentum baptismi conferendum: sed oportet differre usque ad aliquod certum tempus. Primo quidem, propter cautelam ecclesie, ne decipiatur, sacramentum fidee accedentibus conferens, secundum illud 1. Io. 4. Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritum si ex Deo sint: quæ quidem probatio sumitur de accedentibus ad baptismum, quando per aliquod spatium, eorum fides & mores examinatur. Secundo, hoc est necessarium ad utilitatem eorum, qui baptizant: quia aliquo temporis spatio indigent, ad hoc quod plene instruantur de fide, & exercitentur in his, quæ pertinent ad uitam christianam. Tertio, hoc est necessarium ad quaedam reuerentia sacramenti, quæ in solemnitatibus

desia. Quam igitur ex diuino iure apparet, dilatio baptismi adultorum non habet tempus determinatum primo modo. Nulla enim ratio cogit adultum ad suscipiendum baptismum, ita hodie, quod si hic dies pratereat absque baptismi, peccatum incurritur. Confirmaturque hoc ex gestis sanctorum. Nam Martinus octo annis catechumenus fuit, Ambrosius logo quoque tempore catechumenus annumeratus uidetur. Constantinus Magnus in ultimo uita sua baptizatus est, ut Ambrosius dicit in oratione de obitu Theodosij.

¶ Debet autem determinari tempus dilati baptismi secundo modo, quod dupliciter monstratur. Primo, ex natura precepti affirmatiuis obligantis pro loco, & tempore. Precepta enim affirmatiua, licet quantum est ex parte temporis, non obligent, nisi tempus necessitatis articulum adducat (ut Auctor in quarto sententiarum, distinctione decimale prima, questione tertia, articulo primo, questione prima, dixit) ex parte tamen mori ad differendum rationem requirunt: nam si sine reata rationis arbitrio dilatio uoluntaria sit, peccatum incurritur. Potest ergo ratio differre quis proprium baptismum, quadiu rationabiliter ad differendum mouetur: quod diuersis hominibus diuersimode accidere potest: propterea diuersa inuenitur diuersorum dilatio.

¶ Et quævis tam incerta temporis mensura dilatio baptismi habeat: dilatio tamen usque ad mortis articulum licita non est (ut patet de consec. dist. 4. cap. quando quis) arguitur enim negligentia huiusmodi iudicantes. Nec Constantinum credimus distulisse ex proposito usque ad mortem baptismum, sed cum differret illud usque ad tempus optatum, interim in ultimis constitutus diffidendum non censuit.

¶ Ex

ARTICVLVS III.

Utrum baptismus sit differendus.

AD TERTIUM sic procedit. Videtur, quod baptismus sit differendus. Dicit enim Leo * Papa. Duo tempora, i. pascha & pentecoste ad baptizandum a Roma. Pontifice legitime prefixa sunt: unde dilectionem uestram monem, ut nullos alios dies huic obseruationi misceatis. Videtur ergo quod oporteat non statim aliquem baptizari, sed usque ad prædicta tempora baptismum differri.

¶ 2 Præ. In concilio Agathensi legitur, Iudæi, quorum perfidia frequenter a uoium redit, si ad le-

10 lib. de obi tu uia. paul. ante me. Ha beca. 15. ep. 3. ep. imme diate post 6. 13. 10. 3.

D. 269.

D. 1702.

¶ Super quæst. sexage sima. titulus articulum tertium.

4. d. 4. q. 1. ar. 1. q. 2. & d. 17 q. 3. ar. 1. q. 4. co. & ma. q. 4. ar. 1. habetur de consec. dist. 4. c. Duo tempora. Et sic sunt ex episcopus 4. 2. 5.

In concilio Agathensi.

Exire autem po-
ficio scripto, si tem-
pus aliquod praeteri-
it, quo i facere me
non inuenire, & ge-
sta dictorum sancto-
rum testantur, no
esset differendus ul-
tra tempus praefixum.

praeipuis, pascha & penteco-
stes, hoies ad baptismum admit-
tuntur, & ita deuotius facim su-
scipiunt: hec tamen dilatio est
praetermittenda duplici ratione.
Primo quidem, qñ illi qui sunt
baptizandi, apparent perfecte in-
structi in fide, & ad baptismum
idonei: sicut Philippus statim ba-

ptizauit Eunucho, vt habetur Act. 8. & Petrus
Cornelium, & eos qui cum eo erant, ut habetur
Act. 10. Secundo propter infirmitatem, aut aliquod
periculum mortis: vnde Leo Papa * dicit, Hi qui
necessitate mortis, egritudinis, obsidionis, persecu-
tionis, & naufragii, vrgentur, omni tempore debent
baptizari: si tñ aliquis morte praeneniatur, articulo
necessitatis sacm excludente, dum expectat tps ab
ecclesia institutum, saluatur, licet per ignem, ut su-
pra dictum est. † Peccat autem si ultra tempus insti-
tutum ab ecclesia, differat accipere baptismum, nisi
ex causa necessaria & licentia praelatorum ecclesiae:
sed tamen & hoc peccatum cum aliis deleri potest
per succedentem contritionem, quae supplet vicem
baptismi, ut supra dictum est. *

AD PRIMVM ergo dicendum, qd illud mādatum
Leonis papae de obseruandis duobus temporibus
in baptismo, intelligendum est de adultis, excepto
tamen periculo mortis, quod semper in pueris est
timendum, ut dictum est. †

AD SECVNDVM dicendum, qd illud de iudaeis, est
institutum ad ecclesiae cautelam, ne simplicium fi-
dem corrumpant, si non fuerint plene conuersi: &
tamen, ut ibidem subditur, si infra tempus praescri-
ptum aliquod periculum infirmitatis incurrerint,
debet baptizari.

AD TERTIVM dicendum, qd baptismus per
gratiam quam confert, non solum remouet pecca-
ta praeterita, sed etiam impedit peccata futura ne
siant: hoc autem praecipue desiderandum est, vt ho-
mines non peccent: secundario autem, ut leuius
peccent, vel etiam vt eorum peccata mudentur,
secundum illud 1. Ioan. 2. Filii mei, haec scribo vo-
bis, ut non peccetis: sed & si quis peccauerit, aduo-
catum habemus apud patrem Iesum Christum ius-
tum, & ipse est propitiatio pro peccatis nostris.

A subtrahi: sed peccatores baptizati, ex ipso caracte-
re baptismali spiritualiter adiuuantur, cum sit quae-
dam dispositio ad gratiam. ergo videtur qd sacramē-
tum baptismi sit peccatoribus exhibendum.

SED CONTRA est, * quod Aug. † dicit, Qui crea-
uit te sine te, non iustificabit te sine te: sed peccator
cum habeat voluntatem non dispositam, nō coo-
peratur Deo. ergo frustra adhiberetur sibi bap-
tismus ad iustificationem.

RESPON. Dicendum, quod aliquis potest di-
ci peccator dupliciter. Vno modo, propter macu-
lam & reatum praeteritum: & sic peccatoribus ei sa-
cramentum baptismi conferendum: quia est ad hoc
specialiter institutum, vt per ipsum peccatorum loi-
des mudentur, secundum illud ephes. 5. Mundans
eam, scilicet ecclesiam, lauacro aquae in verbo vitae.

alio modo potest dici aliquis peccator ex uolunta-
te peccandi, & proposito persistendi in peccato: &
sic peccatoribus non est sacramentum baptismi co-
ferendum. Primo quidem, quia per baptismum ho-
mines Christo incorporantur, secundum illud Gal. 3.
Quicumque in Christo baptizati estis, Christum
induitis: quando in autem aliquis habet uoluntatem
peccandi, non potest esse Christo coniunctus, secun-
dum illud 2. Cor. 6. Quae participatio iustitiae cum
iniquitate: Vnde & Aug. * dicit in lib. de poeniten-
tia, quod nullus suae uoluntatis arbiter constitutus,
potest nouam uitam inchoare, nisi cum ueteris uitae
poeniteat. Secundo, quia in operibus Christi &
ecclesiae nihil debet fieri frustra: frustra autem est,
quod non pertingit ad finem ad quem est ordina-
tum: nullus autem habens uoluntatem peccandi,
simul potest a peccato mundari, ad quod ordina-
tur baptismus: quia hoc esset ponere cōtradictoria
esse simul. Tertio, quia in sacramentalibus signis nō
debet esse aliqua falsitas: est autem signum saluum,
cui res significata non respondet: ex hoc autem, qd
aliquis lauandum se praebet per baptismum, signi-
ficatur quod se disponat ad interiorē ablutionē:
quod non contingit de eo, qui habet propositum
persistendi in peccato: unde manifestum est, quod
talibus sacramentum baptismi non est conferen-
dum.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd illud uerbum est
intelligendum de peccatoribus, qui habent uolun-
tatem recedendi a peccato.

AD SECVNDVM dicendum, qd spiritualis medicus
scilicet Christus, operatur dupliciter: uno modo in-
terius per seipsum, & sic praeparat uoluntatem ho-
minis, ut bonum uelit, & malum odiet: alio modo
operatur, per ministros, exterius adhibendo sacra-
menta, & sic operatur perficiendo exterius id, quod
est interius inchoatum: & ideo sacramentum ba-
ptismi non est exhibendum, nisi ei, in quo interio-
ris cōuersionis aliquod signum apparet: sicut nec
medicina corporalis adhibetur infirmo, nisi in eo
aliquis motus uitalis naturae appareat.

AD TERTIVM dicendum, quod baptismus est fi-
dei sacramentum: fides autem informis non suffi-
cit ad salutem, nec ipsa est fundamentum: sed sola
fides formata, quae per dilectionem operatur, ut
August. * dicit in lib. de fide & operibus: unde nec
sacramentum baptismi salutē conferre potest cum
uoluntate peccandi, quae fidei formam excludit:
non est autem per impressionem characteris bap-
tismalis aliquis disponendus ad gratiam, quando in
eo apparet uoluntas peccandi: quia Deus neminem
ad uirtutem compellit, sicut Damal. * dicit.

Alias, quia
Aug. ad Boni-
niam dicit, In bap-
tismo aliquis
membrum
Christi efficitur,
sed nullus
peccator
persistens in
uoluntate
peccandi potest
fieri mem-
brum Christi,
quod est in-
corporari
Christo. er-
go inuoluntario
peccator
non est bap-
tizandus: quia
frustra bap-
tizatur aien-
tur.
Colligitur
ex tract. 72.
in lo. tom. 9.
lib. de me. di-
cna p. 17.
et non p. 17.
cui 2. p. 17.
tom. 9.

ARTICVLVS III.

Utrum peccatores sint baptizandi.

DOCVRTVM sic proceditur.
A Videtur qd peccatores sint
baptizandi. Dr. n. Zach. 13. In die
illa erit fons patens domui Da-
uid, & habitantibus Hierusalem,
in ablutionem peccatoris & me-
stretuata: quod quidem intelli-
gitur de fonte baptismali. ergo vi-
detur, quod sacramentum bap-
tismi sit etiam peccatoribus exhi-
bendum.

¶ 2. Prat. Dominus dicit Matth.
9. Non est opus ualentibus medi-
cus, sed male habentibus: male
autem habentes sunt peccatores.
Cum igitur spiritualis medici,
scilicet Christi, medicina sit ba-
ptismus, videtur quod peccatoribus sit sacramen-
tum baptismi exhibendum.

¶ 3. Prat. Nullum subsidium debet peccatoribus

Super Quaestione
sexagesima octaua
Articulus quartus.
In artic. hoc solum
notandum occur-
rit, qd germo litera de
peccato mortali in-
tellegitur: existentia
autem cum uolunta-
te peccandi uenia-
liter, potest bap-
tismus dari monendo
ipsum, qd nisi uolunta-
tem murent, gratiam
quidem filiorum Dei
recipientes: non se-
cundum plenitudinē
baptismalem, & suo
eos deinde arbitrio
relinqere, ut ipsi ui-
deant.
B. 611.
Ca. 16. co. 4.
Lib. 2. Orth.
fid. c. 30. cir-
ca princ.
Tertia S. Thomae. E E ¶ Super

Habere de
co. 1. 1. 1. 1.
ce. 1. 1. 1. 1.
m. 1. 1. 1. 1.
p. 1. 1. 1. 1.
ca. 1. 1. 1. 1.
art. 1. 1. 1. 1.

In corp. art.
& ar. 1. 1. 1.

In corp. art.
& ar. 1. 1. 1.

In art. hoc solum
notandum occur-
rit, qd germo litera de
peccato mortali in-
tellegitur: existentia
autem cum uolunta-
te peccandi uenia-
liter, potest bap-
tismus dari monendo
ipsum, qd nisi uolunta-
tem murent, gratiam
quidem filiorum Dei
recipientes: non se-
cundum plenitudinē
baptismalem, & suo
eos deinde arbitrio
relinqere, ut ipsi ui-
deant.

Super Questionis sexagesima octava articulum quintum.

ARTICVLVS V.

Vtrum peccatoribus baptizatis sint imponenda opera satisfactoria.

IN artic. 5. & 6 hoc solum occurrat suggerendum yur ex deuotione sua peccata confitente ante baptismum non absoluantur: quoniam non sunt capaces sacramenti penitentiae ante baptismum: nec eorum confessio talis, effert sacramentalis, nisi forte per reductionem.

AD QVINTVM sic proceditur. Vtrum peccatoribus baptizatis, sint opera satisfactoria imponenda. Hoc enim ad iustitiam Dei pertinere uidetur, ut pro quolibet peccato aliquis puniatur, secundum illud Eccl. vii. Cuncta quae fiunt, adducet Deus in iudicium: sed opera satisfactoria imponuntur peccatoribus in poenam praeteritorum peccatorum: ergo videtur quod peccatoribus baptizatis, sint opera satisfactoria imponenda.

¶ 2 Præter. Per opera satisfactoria exercitantur peccatores de nouo conuersi ad iustitiam, & subtrahuntur occasiones peccandi: nam satisfacere est peccatorum causas excidere, & peccatis aditum non indulgere: sed hoc maxime est necessarium nuper baptizatis. ergo videtur quod baptizatis sint opera satisfactoria imponenda.

¶ 3 Præter. Non minus debitum est, ut homo Deo satisfaciatur, quam proximo: sed nuper baptizatis iniungendum est, ut satisfaciant proximis, si eos laeserint. ergo etiam est eis iniungendum, ut Deo satisfaciant per opera poenitentiae.

SED CONTRA est, quod Amb. * super illud Rom. 11. Sine poenitentia sunt dona & vocatio Dei, dicit, Gratia Dei in baptismo non requiritur gemitum neque planctum, uel etiam opus aliquid: sed solum fidem, & omnia gratis condonat.

RESPON. Dicendum, quod sicut Apost. dicit Rom. 6. Quicumque baptizati sumus in Christo, in morte ipsius baptizati sumus: consepulti enim sumus ei per baptismum in mortem, ita scilicet quod homo per baptismum incorporatur ipsi morti Christi: manifestum est autem ex supradictis, quod mors Christi satisfactoria fuit sufficienter pro peccatis, non solum nostris, sed etiam totius mundi, ut dicitur 1. Jo. 2. & ideo ei, qui baptizatur, pro quibuscumque peccatis, non est aliqua satisfactio imponenda: hoc enim esset iniuriam facere passioni & morti Christi, quasi ipsa non esset sufficiens ad plenariam satisfactionem pro peccatis baptizatorum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut Aug. ¶ dicit in lib. de baptismo paruulorum, ad hoc baptismus ualet, ut baptizati Christo incorporentur, ut membra eius. unde ipsa poena Christi fuit satisfactoria pro peccatis baptizatorum, sicut & poena unius membri potest esse satisfactoria pro peccato alterius membri. unde IIa. 33. dicitur. vere laguores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit.

AD SECUNDVM dicendum, quod nuper baptizati exercitandi sunt ad iustitiam, non per opera poenalia, sed per opera facilia, ut quasi quodam lacte facilis exercitii, promoueantur ad perfectiora, ut gl. ¶ dicit super illud Psalm. 130. Sicut ablactatus est super matrem suam: unde & dominus discipulos suos de nouo conuersos, a ieiunio excusauit, ut patet Mar 9. Et hoc est, quod dicitur 1. Pet. 2. Sicut modo geniti infantes, lac concupiscite, ut in eo crescat in salutem.

AD TERTIVM dicendum quod restituere male ablata proximis, & satisfacere eis de iniuriis illatis est cessare a peccando: quia hoc ipsum, quod est detinere aliena, & proximum lesum non placare, est

peccatum, & ideo peccatoribus baptizatis iniungendum est, quod satisfaciant proximis: sicut & quod desistant a peccato: non est autem eis iniungendum, quod pro peccatis praeteritis aliquam poenam patiantur.

ARTICVLVS VI.

Vtrum peccatores ad baptismum accedentes, teneantur sua peccata confiteri.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur quod peccatores ad baptismum accedentes, teneantur sua peccata confiteri. Dicitur enim Matth. 3. quod baptizabantur multi a Ioanne in Iordane, confitentes peccata sua: sed baptismus Christi est perfectior, quam baptismus Ioannis. ergo videtur quod multo magis illi, qui sunt baptizandi baptismus Christo debeant sua peccata confiteri.

¶ 2 Præter. Pro uerb. 38. dicitur, Qui abscondit scelerum sua, non dirigetur: qui autem confessus fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur. ergo baptizandi debent sua peccata confiteri.

¶ 3 Præter. Poenitentia requiritur ante baptismum, secundum illud Act. 2. Agite poenitentiam, & baptizetur unusquisque uestrum: sed confessio est pars poenitentiae. ergo uidetur, quod confessio peccatorum requiratur ante baptismum.

SED CONTRA est, quod confessio peccatorum debet esse cum fletu: dicit enim August. * in lib. de poenitentia. Omnis ista uarietas consideranda est & deflenda: sed sicut Ambr. ¶ dicit, gratia Dei in baptismo non requiritur gemitum neque planctum, ergo a baptizandis, non est requirenda confessio peccatorum.

RESPON. Dicendum, quod duplex est peccatorum confessio: una quidem interior, quae fit Deo: & talis confessio peccatorum requiritur ante baptismum, ut scilicet homo sua peccata recogitas, de eis doleat, non enim potest inchoare nouam uitam, nisi peniteat eum ueteris uitae. ut dicit Aug. * in lib. de poenitentia: alia uero est confessio peccatorum exterior, quae fit sacerdoti: & talis confessio non requiritur ante baptismum. Primo quidem, quia talis confessio cum respiciat personam ministrum, pertinet ad poenitentiae sacramentum, quod non requiritur ante baptismum, quia est ianua omnium sacramentorum. Secundo, quia confessio exterior, quae fit sacerdoti, ordinatur ad hoc, quod sacerdos confitentem absoluat a peccatis, & liget ad opera satisfactoria, quae baptizatis non sunt imponenda, ut supra dictum est: nec etiam baptizati indigent remissione peccatorum per claves ecclesiae, quibus omnia remittuntur per baptismum. Tertio, quia ipsa particularis confessio homini facta, est poenitentia propter uerecundiam confitentis: baptizato autem nulla exterior poena imponitur: & ideo a baptizatis non requiritur specialis confessio peccatorum: sed sufficit generalis, quam faciunt, cum secundum ritum ecclesiae abrenuntiant satanae & omnibus pompis eius: & hoc modo, dicit quaedam glossa. * Matth. 3. quod in baptismo Ioannis, exemplum dabatur baptizandis confitendi peccata, & promitti meliora si qui tamen baptizandi, ex deuotione sua peccata confiteri uellent, esset eorum confessio audienda, non ad hoc, quod eis satisfactio imponeretur: sed ad hoc, quod contra peccata consueti eis spiritualis informatio uitae traderetur.

Est glo. diff. Amb. in illis locum to. 5.

q. 49. & 48.

lit. de bapt. paruul. c. 26. a med. to. 7.

Glo. ord. ibi.

In glo. ord. super illud. Exibant uos baptizantes. tur ab eo.

Aug. in lib. de poenit. c. 1. non procc. a pua. to. 1. Amb. ad Ro. 1. 1. super illud. Sine p. nit. sunt do. na Dei, to. 1.

In li. de me. dic. panit. c. 1. non procc. a pua. to. 1. c. 1.

Art. p. red.

In glo. ord. super illud. Exibant uos baptizantes. tur ab eo.

Super

¶ In corpore nuda responsione ad secundum, ubi dicitur si in adulto desit intentio suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

A habere deuotionem ad sacramentum, aut contemnere ipsum, saltem interpretatiue.

B patiens in sacramento: intentio autem non requiritur ex parte patientis, sed ex parte agentis.

C sicut cum pratermittitur in uocatio Trinitatis, ut supra dictum est: sed ex hoc non videtur esse denuo baptizandus, quia intentionem non habebat suscipiendi baptismum: alioquin cum de intentione baptizati non constet, quilibet posset petere se denuo baptizari propter intentionis defectum. non videtur ergo quod intentio requiratur ex parte baptizati, ut suscipiat sacramentum.

C 3 Præterea Baptismus contra peccatum originale datur: sed originale peccatum contrahitur, sine intentione nascentis. ergo baptismus, ut uidetur, intentionem non requirit ex parte baptizati.

C 4 SED CONTRA est, quod si in ritum ecclesie, baptizandi profitentur se petere ab ecclesia baptismum, per quod profitentur suam intentionem de susceptione sacramenti.

D Et ad probationem dici facile potest, similitudinem non tenere, scilicet quod adultus, ita se debeat habere ad sacramentum fidei, sicut se habet ad credere: quoniam credere consistit manifeste in actione uoluntaria, sacramentum autem fidei manifeste consistit in pari seu suscipere, & propterea non est simile. Auctoritas autem Hiero. non est ad propositum: quia de fide loquitur, quæstio autem est de uelle.

D 2 Secundæ demum opinionis ratio rejici potest eodem modo, scilicet quod assumit probandum: hoc enim est, quod uertitur in dubium, an patiens in baptismo, exigat uelle ut necessariam dispositionem ad receptionem sacramenti: hoc enim est totum in quo consistit quæstio.

D 3 Quod autem additur, quod nullus puer baptizatus est rebaptizandus, licet negetur a tenentibus primam opinionem, magnam tamen secundum rationem uim habere uidetur.

D 4 His excursus, dicendum mihi uidetur cum secunda opinione, quod per se loquendo non exigitur intentio seu uoluntas ex parte baptizandi de necessitate sacramenti: sed sufficit in ipso non inueniri obicem uoluntatis contrariæ. Probaturque hoc, dupliciter. Primo, auctoritate Innocen. I I I. extra de baptismo, & eius effectu, in c. maiores causas: ibi enim mota quæstione de suscipiendis characterem, & relata opinione quorundam dicentium characterem imprimi etiam inuitis, refutata deinde hac opinione quo ad totaliter inuitos, concludit hæc uerba in calce. Tunc ergo characterem, sacramentalis imprimi operatio, cum obicem uoluntatis contrariæ non inuenit obstantem, ubi manifeste patet intentam conclusio determinata ab Apostolica sede. Secundo, probatur utendo iam dicta ratione: quod non est de necessitate sacramenti in uno recipiente baptismum, non est de necessitate sacramenti, per se loquendo, in quocumque recipiente baptismum: sed in paruulis uoluntas etiam interpretatiua non exigitur, ut propria dispositio ad recipiendum baptismum, ergo in nullo baptizando requiritur, per se loquendo, consensus ad recipiendum baptismum. Et probatur minore

E Tertia S. Thomæ. Et 2 quia

E 2 quia

E 2 quia

E 2 quia

E 2 quia

ARTICVLVS VII.

¶ Vtrum ex parte baptizati requiratur intentio suscipiendi sacramentum baptismi.

AD SEPTIMUM sic proceditur. Vt quæ ex parte baptizati non requiratur intentio suscipiendi sacramentum baptismi. Baptizatus enim se habet sicut

in adulto requiritur uoluntas in paruulo autem, non

Et quoniam quæstio est difficilis, uidentem est, quid roboris habeant rationes, opinionum: & deinde rationabilior dicendi

Primam igitur opinio tenens uniuersaliter requiri consensum ex parte baptizati fundatur, primo super ritu ecclesie parentis a baptizando. Vis baptizari? Secundo super hoc, quod baptizari est passio uoluntaria.

Tertio procedit Durandus sic: Quicquid est de necessitate sacramenti in uno, est de necessitate sacri in oibus, in similibus quidem similitur, & in proportionalibus proportionaliter: sed uoluntas recipiendi baptismum est de necessitate sacramenti in adultis, ergo est etiam de necessitate sacramenti in paruulis: proportionaliter tamen, hoc est uoluntate interpretatiua quo ad paruulos, sicut propria quo ad adultos. Probatur minor: Adultus simili modo debet se habere ad fidem, & ad fidei faciem: sed credere non potest nisi uolens, ergo nec baptizari potest nisi uolens.

Et confirmatur ex mandato domini, Docete omnes gentes, baptizantes eos &c. ubi Hier. dicit, Non potest suscipi sacramentum, nisi anima fidei susceperit ueritatem.

Afferitur quarto ratio ex litera huius art. scilicet inchoantem uocam uitam, uelle illam, ac per hoc eius principium quod est baptismum.

Oppositæ autem opinionis, scilicet quod non per se requiritur uelle ex parte baptizati, fundamentum est, quod tota efficacia sacramenti baptismi est, ex parte ipsius sacramenti: nec requiritur ex parte patientis, nisi capacitatem absque contrarietate. Probaturque hoc ex eo, quod de facto uidemus paruulum omnem baptismum non esse rebaptizandum. Et hinc sumitur ratio: Quicquid non est de necessitate sacramenti in uno, non est de necessitate sacramenti in aliis: sed consensus non est de necessitate sacramenti in paruulis, ergo nec in adultis.

Tertæ autem opinionis ratio est: quia si adultus caret consensu, uidetur quod contemnat: oportet enim adultum aliquam

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

habetur de uoluntate suscipiendi sacramentum, esset re-

quia voluntas parentu non est dispositio aliqua, sed sola appropinquatio patientis ad agens, puta ministrum conferentis sacramentum: non est dispositio, nisi passiu actiuo non esse necessarium ex parte patientis: nisi quod aliunde potest suppleri, puta ex appropinquatione agentis ad patientem, vel ex remouente obstaculo: tum, quod extrinsecum hoc est, patet uero uoluntate parentis solummodo appropinquare passiu actiuo, offerendo infantem baptismo, ex eo quod si iudeus faceret filium baptizari, non ueneretur Christianus, sed totaliter nutriendum in iudeam, ob solamque corporis sanitatem infanti uellet baptizari: & hoc ipsum diceret, ac compelleret ministrum ad baptizandum, uel ipse feret baptizari, in ueritate infans, esset baptizatus: & tunc paterna uoluntas nec ex charitate, nec ex spe, nec ex fide, nec ex ecclesie uoluntate ibi cooperaretur: qui ecclesia si sciret, resisteret tali oblationi. Nihil ergo facit oblatio pueri, nisi quod appropinquat passiuo agenti iniuriamque paternam tollit auctoritatis, que illi irrogaretur, si infans patre inuito baptizaretur. sufficit ergo in baptizando non inueniri obicem uoluntatis contrarie ad hoc, ut characterem suscipiat: baptismo.

In li de medic. penit. e. nou longe a pincto

D. 53.

4. dist. 6. q. 1. ar. 3. qu. 1. & q. 2. art. 2. q. 3. corp. & d. 3. ar. 2. qu. 2. ad 2.

RESPOND. Dicendum, quod per baptismum aliquis moritur ueteri uite peccati, & incipit quandam uitam nouitatem, sicut illud Ro. 6. Consepulti sumus Christo per baptismum in mortem, ut quod Christus surrexit a mortuis per gloriam patris ita & nos in nouitate uitae ambulemus: & ideo sicut, ad hoc, quod moriatur ueteri uitae, requiritur sicut Augustinus in habentibus ueteris uite peniteat, ita requiritur uoluntas, qua intendat uitae nouitatem: cuius principium est ipsa susceptio sacramenti: & ideo ex parte baptizati requiritur uoluntas, siue intentio suscipiendi sacramentum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod in iustificatione, qua fit per baptismum, non est passio coacta, sed uoluntaria: & ideo requiritur intentio recipiendi, quod ei datur.

AD SECUNDUM dicendum, quod si in adulto deesse intentione suscipiendi sacramentum, etiam si baptizandus: si tamen hoc non constaret, esset dicendum, si non des baptizatus, ego te baptizo.

AD TERTIUM dicendum, quod baptismus ordinatur non solum contra originale peccatum, sed etiam contra actualia, quae per uoluntatem & intentionem causantur.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

parum roboris habet. Venitamen dupliciter solui potest. Primo, quod catus iste, aut impossibilis, aut plitquam rarissimus est, scilicet ut adultus neuter baptizetur: regula autem de iurisdictionis actibus, puta de compellendo & similibus, datur secundum se, quae communiter eueniunt. Secundo, quod uo inconuenienti datus, multa inconuenientia sequi possunt: & ideo dato hoc inconuenienti, quod minister temere baptizaret aduultum neutrum, non est mirum sequi aliud inconueniens, scilicet quod talis esset de iurisdictione ecclesie: ratione sacramenti, & non esse compellendus ad Christianitatem seruandam: quia nunquam consentit, sed dormiens baptizatus est.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod per baptismum aliquis moritur ueteri uite peccati, & incipit quandam uitam nouitatem, sicut illud Ro. 6. Consepulti sumus Christo per baptismum in mortem, ut quod Christus surrexit a mortuis per gloriam patris ita & nos in nouitate uitae ambulemus: & ideo sicut, ad hoc, quod moriatur ueteri uitae, requiritur sicut Augustinus in habentibus ueteris uite peniteat, ita requiritur uoluntas, qua intendat uitae nouitatem: cuius principium est ipsa susceptio sacramenti: & ideo ex parte baptizati requiritur uoluntas, siue intentio suscipiendi sacramentum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod in iustificatione, qua fit per baptismum, non est passio coacta, sed uoluntaria: & ideo requiritur intentio recipiendi, quod ei datur.

AD SECUNDUM dicendum, quod si in adulto deesse intentione suscipiendi sacramentum, etiam si baptizandus: si tamen hoc non constaret, esset dicendum, si non des baptizatus, ego te baptizo.

AD TERTIUM dicendum, quod baptismus ordinatur non solum contra originale peccatum, sed etiam contra actualia, quae per uoluntatem & intentionem causantur.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

AD OCTAVUM sic proceditur: **V**trum fides requiratur ex parte baptizati.

In li. de medic. penit. e. nou longe a pincto

In regim. his. epist. non longe a prin. Alis. Qu. no.

q. 66. ar. 1.

In pre. 1. q. 1.

Super Questionis sexagesimae. Articulum octauum.

In articulo 8. aduerte uerba Auctoris intelligi de adultis: qui rectam fidem necessario requirit ad ultimum effectum baptismi sonant. Et hoc dico propter paruulos, i quibus nec intentio nec fides ex parte baptizati requiritur.

Ad

AD SECVNDVM dicendum, quod ecclesia inter-
dit homines baptizare, vt emundentur a peccato,
secundum illud Isā. 27. Hic est omnis fructus, ut au-
feratur peccatum: & ideo quantum est de se, non
intendit dare, baptismum nisi habentibus rectam
fidem, sine qua non est remissio peccatorum: & pp
hoc interrogat accedentes ad baptismum, an cre-
dant: si tamen sine recta fide aliquis baptismum su-
scipiat extra ecclesiam, non percipit illud ad suam
salutem, unde August. * dicit, ecclesia paradiso com-
parata indicat nobis, posse quidem baptismū eius,
homines etiam foris accipere, sed salutem beatitudi-
nis extra eam neminem percipere uel tenere.

AD TERTIVM dicendum, qd etiam non habens
rectam fidem circa alios articulos, potest habere
rectam fidem circa sacramentum baptismi, & ita
non impeditur quin possit habere intentionem su-
scipiendi sacramentum baptismi: si tamen etiam cir-
ca hoc sacramentum non recte sentiat, sufficit ad
perceptionem sacramenti generalis intentio, qua in-
tendit suscipere baptismum, sicut Christus instituit,
& sicut ecclesia tradit.

AD QVARTVM dicendum, quod sicut sacramen-
tum baptismi nō est conferendum ei, qui non vult
ab aliis peccatis recedere, ita etiam nec ei, qui non
vult infidelitatem deserere: vterque tamen suscipit
sacramentum, si ei non conferatur, licet non ad salu-
tatem.

ARTICVLVS IX.
Vtrum pueri sint baptizandi.

AD NONVM sic proceditur. Vi-
detur quod pueri non sint
baptizandi. In eo enim qui bap-
tizatur, requiritur intentio su-
scipiendi sacramentum, vt supra
dictum est: * huiusmodi autem
intentionem non possunt pueri
habere, cum non habeant vium
liberi arbitrii, ergo videtur quod
non possint suscipere sacramen-
tum baptismi.

¶ 2 Præter. Baptismus est fidei sa-
cramentum, ut supra dictum
est: sed pueri non habent fidē,
quæ consistit in credentium vo-
luntate, ut Aug. * dicit super Io.
Nec etiam potest dici, quod salu-
entur in fide parentum, quia
quandoque parentes sunt infide-
les, & sic magis per eorum in-
fidelitatem damnarentur, ergo
videtur, quod pueri non possint
baptizari.

¶ 3 Præter. 1. Pet. 3. dicitur, quod
homines saluos facit baptisma,
non carnis depositio sordium,
sed conscientia bonæ interrogatio
in Deum: sed pueri neque
conscientiam habent bonam uel
malam, cum non habeant vsum
rationis, neq; etiam conuenienter
ipsi interrogantur, cum non
intelligant, non ergo pueri de-
bent baptizari.

SED CONTRA est, qd Dionys. *
dicit vltimo cap. eccles. hierarch.
Diuini nostri duces, scilicet apo-

stoli, probauerunt infantes recipi ad bap-
tismum.

RESPOND. Dicendum, quod sicut Apostolus di-
cit Rom. 5. Si unius delicto, mors regnauit per unū,
scilicet per Adam, multo magis abundantiam gra-
tiæ & donationis & iustitiæ accipientes, in uita re-
gnabunt per usum Iesum Christum: pueri autem in
ex peccato Adæ, peccatum originale contrahunt:
quod patet ex hoc, quod sunt mortalitati subiecti,
quæ per peccatum primi hominis in omnes per-
transiit, ut Apostolus ibidem dicit, unde multo ma-
gis pueri possunt per Christum gratiam accipere,
ut regnent in uita æterna: ipse autem dominus di-
cit Ioan. 3. quod nisi quis renatus fuerit ex aqua &
Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.
unde necessarium fuit pueros baptizari, ut sicut per
Adam damnationem incurrerunt nascendo, ita
per Christum salutem consequantur renascendo.
Fuit etiam conueniens pueros baptizari, ut a pue-
ritia nutriti in his, quæ sunt Christianæ uitæ, fir-
mius in ea perseverent, secundum illud Prouerb.
22. Adolefcens iuxta uiam suam, etiam cum senue-
rit, non recedet ab ea. & hanc rationem assignat
Diony. † ult. cap. eccl. hierar.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod regenera-
tio spiritualis, quæ fit per baptismum, est quodam-
modo similis natiuitati carnali, quantum ad hoc,
quod sicut pueri in matris uteris constituti, non
per seipso nutrimentum accipiunt, sed ex nutri-
mento matris sustentantur, ita etiam pueri non-
dum habentes usum rationis, quasi in utero ma-
tris ecclesiæ constituti, non per seipso, sed per actū
ecclesiæ salutem suscipiunt. Vnde Augustinus †
dicit in lib. de peccatorum meritis & remissione. *
Mater ecclesiæ os maternum paruulis præbet, ut sa-
cris mysterijs imbuantur: quia nondum possunt
corde proprio credere ad iustitiam, nec ore pro-
prio confiteri ad salutem: † si autem propterea re-
cte fideles uocantur, quoniam fidem per uerba ge-
stantium quodammodo profitentur, cur etiam nō
poenitentes habeantur, cum per eorundem uerba
gestantium, diabolo & huic sæculo abrenuntiare
monstrentur? Et eadem ratione possunt dici inten-
dentes non per actum propria intentionis, cum ip-
si quandoque contrantantur & plorent: sed per
actum eorum a quibus offeruntur.

AD SECVNDVM dicendum, quod sicut August. *
scribens Bonifacio dicit, in ecclesia saluatoris paru-
uli per alios credunt, sicut ex aliis, quæ in bap-
tismo remittuntur peccata traxerunt. Nec impeditur
eorum salus, si parentes sint infideles: quia sicut †
August. dicit, eidem Bonifacio scribens, offerun-
tur paruuli ad percipiendam spirituales gratiam,
non tam ab eis, quorum gestantur manibus, quàm
uis & ab ipsis, si & ipsi boni fideles sunt, quàm ab
uniuersa societate sanctorum, atq; fidelium. Ab om-
nibus namq; offerri recte intelliguntur, quibus pla-
cet qd offeruntur, & quorum charitate ad cōionem
sancti spiritus adiunguntur: infidelitas autem pro-
priorum parentum, etiam si eos post baptismum
dæmoniorum sacrificijs imbuere conentur, pue-
ris non nocet: quia ut Aug. * ibidem dicit, puer se-
mel generatus per aliorum uoluntatem, deinceps
non potest uinculo alienæ iniquitatis obstringi, ubi
nulla sua uoluntate consentit, sicut illud Ezech. 18.
Sicut anima patris mea est, ita & anima filii, anima
quæ peccauerit, ipsa morietur: sed ideo ex Adam
traxit, quod sacramenti illius gratia solueretur, quia
nondum erat anima separatim uiuens. Fides autem

Tertia S. Thomæ. EE 3 unius,

lib. 4. de
bapt. cont.
dist. 10. p.
27.

cap. 7. eccl.
hierarch. non
procul a h.

Super Questionis
singula octaua
articulorum nomum.

Narr. 9. in respon-
sione ad primam &
2. intellige accom-
dationem esse quan-
dam in hoc, qd eccle-
sia pro paruulis cre-
dit, intendit, renun-
tate etc. Ad litteram
enim, quia similitudo
ex proprio deriuat,
cum institutus esset ri-
tus baptismi p. adul-
tis accomodatus est
idem ritus ad paru-
los: ut quod proprie
fit ab adultis, sicut quā-
dam similitudinem
habet a paruulo, non
proprio, sed ecclesiæ
ore. Et qui ad solen-
nitatem baptismi hæc
spectat, si sine his ba-
ptismus factus ualeat.
¶ In responsione ad
4. non sic intelligas
ecclesiæ fidem prode-
sse infanti, qui bap-
tizatur, quasi meriti-
tum fidei existens in
ecclesia, saluet in fan-
tem, qm infans non
per fidem, sed per fi-
dei sacram regulari-
ter saluatur: sed intel-
lige ecclesiæ merita
prodesse infanti, &
iuxta articulum cōis
sanctorum & particu-
lariter: tum orando
pro infante, tum ap-
plicando eundem sa-
cramentum ex corde
puro & charitate ple-
na.

Epist. 23. c. 2.

In ead. epist.
23. in med.
tom. 3.

Cap. 7. eccl.
hierarch. non
procul a h.

Cap. 7. eccl.
hierarch. non
procul a h.

lib. 1. ca. 59.
circa h. 10. 7.
Alius de me-
ritis: & re-
missione pec-
catorum.
Eod. h. 10. 19.
circa h. 10. 7.

Epist. 23. c. 2.

In ead. epist.
23. in med.
tom. 3.

vnus, immo totius ecclesie paruulo prodest per operationem Spiritus sancti, qui vnit ecclesiam, & bona vnus alteri communicat.

AD TERTIVM dicendum, qd sicut puer cum baptizatur non per seipsum, sed per alios credit, ita no per seipsum, sed per alios interrogatur, & interrogati consentunt fidem ecclesie in persona pueri, qui huic fidei aggregatur per fidei sacramentum. Conscientiam autem bonam consequitur puer etiam in seipso: non quidem actu, sed habitu per gratiam iustificantem.

ARTICVLVS X.

Vtrum pueri iudeorum uel aliorum infidelium sint inuitis parentibus baptizandi.

AD DECIMVM sic proceditur. AVT qd pueri iudeorum, uel aliorum infidelium sint baptizandi, etiam inuitis parentibus. Magis. n. debet homini subueniri contra periculum mortis aeternae, quam contra periculum mortis temporalis: sed in puero in periculo mortis temporalis existenti est subueniendum, etiam si parentes per malitiam contraniterentur. ergo multo magis est subueniendum pueris infidelium filijs, per baptismum contra periculum mortis aeternae etiam inuitis parentibus.

¶ 2 Præ. Filij seruorum sunt serui, & in potestate dominorū: sed iudæi sunt serui regum & principum, & quicumq; etiam alij infideles. ergo absq; omni in iuria possunt princeps filios iudeorum, uel aliorum seruorum infidelium facere baptizari.

¶ 3 Præ. Quilibet homo est magis Dei, a quo habet animam, q̄ patris carnalis, a quo habet corpus. nō est ergo iniustum, si pueri infidelium filij parentibus carnalibus auferantur, & Deo per baptismum consecrentur.

SED CONTRA est, qd̄ in Decr. dist. 4. 5. ex concilio Toletano sic dicitur de iudæis, præcepit sancta synodus nemini deinceps ad credendum vim inferre: non enim tales inuiti saluandi sunt, sed uolentes, vt integra sit forma iustitiæ.

RESPON. Dicendum, quod pueri infidelium filij, aut habent usum rationis, aut non habent: si autem habent, iam quantum ad ea, quæ sunt iuris diuini uel naturalis, incipiunt suæ potestatis esse: & ideo propria voluntate inuitis parentibus possunt baptismum suscipere, sicut & matrimonium contrahere: & ideo tales licite moneri possunt & induci ad suscipiendum baptismum: si uero nondum habent

usum liberi arbitrii, secundum ius naturale sunt sub cura parentum, quandiu ipsi sibi prouidere non possunt. vnde etiam; & de pueris antiquorū dicitur, quod saluabantur in fide parentum. & ideo contra iustitiam naturalem esset, si tales pueri inuitis parentibus baptizarentur: sicut etiam si aliquis habens usum rationis baptizaretur inuitis. esset etiam periculosum taliter filios infidelium baptizare: quia de facili ad infidelitatem redirent, propter naturalem affectum ad parentes. & ideo non habet hoc ecclesie consuetudo, quod filij infidelium inuitis parentibus baptizentur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod a morte corporali non est aliquis eripiendus contra ordinem iuris ciuili, puta si aliquis a suo iudice condemnaretur ad mortem, nullus debet eum uolenter a morte eripere. vnde nec aliquis debet irrumpere ordinem iuris diuini, puta si filius est sub cura patris, ut cum liberet a periculo mortis aeternae.

AD SECUNDVM dicendum, quod iudæi sunt serui principum seruitutis ciuili, quæ non excludit ordinem iuris naturalis uel diuini.

AD TERTIVM dicendum, quod homo ordinatur ad Deum per rationem, per quam Deum cognoscere potest. unde puer antequam usum rationis habeat, naturali ordine ordinatur in Deum per rationem parentum, quorū curæ naturaliter subiacet, & secundum ipsorum dispositionem sunt circa ipsum diuina agenda.

ARTICVLVS XI.

Vtrum pueri in maternis uteris positi, sint baptizandi.

AD VNDECIMVM sic proceditur. Videtur quod pueri in maternis uteris existentes possint baptizari. Efficacius enim est donum Christi ad salutem, quam peccatum Adæ ad damnationē. vt Apost. dicit Rom. 5. sed pueri in maternis uteris damnantur propter peccatum Adæ, ergo multo magis saluari possunt per donum Christi: quod quidem fit per baptismum. ergo pueri in maternis uteris existentes possunt baptizari.

¶ 2 Præ. Puer in utero matris existens, aliquid matris esse uidetur: sed baptizata matre, baptizatur quicquid est eius intra ipsam existens, ergo uidetur quod baptizata matre, baptizetur puer in utero eius existens.

¶ 3 Præ. Mors aeterna peior est, quam mors corporalis: sed de duobus malis minus malum est eligendum. si ergo puer in utero matris existens baptizari non potest, melius esset quod mater aperiretur, & puer ui eductus baptizaretur, quam quod puer aeternaliter damnaretur absque baptismō decedens.

¶ 4 Præ. Contingit qñq; q̄ aliqua pars pueri prius egreditur: sicut legitur Gen. 38. q̄ pariente Thamar, in ipsa effusione infantium, unus protulit matrem

sunt diuersorum iurum: qñ baptismus iuris est diuini. ac per hoc ad patris ius spectans: ablatio uero ciuili est iuris, ac per hoc ad domini ius spectat, et propterea saluum est, qd liceat ablatum filium a seruo, baptizare inuitis parentibus: ablatio enim ciuili non tollit ius patrum erga diuina. Nec ecclesie consuetudo habet, ut baptizentur infantes aethiopum presentibus: sed illos tantum pueros, qui a parentibus destituti habentur baptizat. præsupponens huiusmodi pueros uenales, tamquam sine parentibus essent. Et rationabiliter quidem: qñ chaos magnum experimur interpositum, ita ut nulli unquam comparuerint pareres pro filiis: nec filij postmodum reuerfi sunt ad pareres: sed nutriuntur totaliter Christiani, & sic perseuerant. Multa hic omittimus circa præsentis articuli materiam: quia in alijs Commentarijs meminimus nos scriptis diffuse.

¶ Super. Quæstio 10. Articulus 10. In art. 1. in corpore articuli aduerte Auctorem sententiam mo. supponere filios infidelium fore vere baptizandos, si inuitis parentibus baptizarentur. Hoc. n. supponit ratio dicens esse periculosum taliter filios infidelium baptizare: quia de facili ad infidelitatem redirent propter naturalem affectum ad pareres. Nec opus esse arbitror, disputare hic cum Dur. & Petro de Pal. quoniam ex supraddictis in ar. 7. satis apparet irrationabilem esse opinionem, dicens infidelium uoluntatem extrinsecam requiri ex parte baptizati infantis de necessitate sacramenti. In eodem aduerte, Auctorem non facere differentiam quoad ad propositum, inter filios iudeorum uel aliorum infidelium: difficultas tamen specialis de iudei ratione seruitutis non est omissa, sed in responsione ad secundum soluta est. Vbi ictu pp molestiam instantium, & obuiocentium quia filij seruorū possunt ab eis auferri, & ablati possunt baptizari, ut restatur ecclesie consuetudo de filiis aethiopum, qui Christiani uenduntur. ergo sine ablatione mea possent etiam seruorum infidelium filij inuitis parentibus baptizari: ipsa namq; ablatio non est medium necessarium ad legitimum baptismum. Scito inquam distinguere inter id, quod fit per se, & quod fit per accidens: nam per se loquendo, quantumcumq; dominus possit auferre filium a seruo: non tñ potest ea ratione auferre ut baptizet illum: quia baptismus & ablatio

2. 2. q. 10. art. 1. de quel. 2. artic. 7. Et quod 2. ar. 7. & 2. cor. dist. 45. e. de iudæis. Ex Concilio Toletano. 4. c. 55.

4. di. 6. q. 1. ar. 1. q. 4. c. 1. ar. 1. q. 2. ar. 1. q. 1. ar. 1. q. 2.

num, in qua obstetrix ligauit coceinum dicens, iste egredietur prior, illo vero manum retrahete, egressus est alter: quicquid aut in tali casu imminer periculum mortis, ergo videtur quod illa pars debeat baptizari, puer ad huc in materno utero existente.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit in epistola ad Dardanum, Nemo renascitur nisi primo nascitur: sed baptismus est quedam spiritualis regeneratio, non ergo debet aliquis baptizari priusquam ex utero nascatur.

RESPON. Dicendum, quod de necessitate baptismi est, quod corpus baptizandi, aliquo modo aqua abluatur, cum baptismus sit quedam ablutio, ut supra dictum est: corpus autem infantis antequam nascatur ex utero, non potest aliquo modo abluui aqua, nisi forte dicatur, quod ablutio baptismalis, qua corpus matris lauatur, ad filium in ventre existentem perueniat: sed hoc esse non potest, tum, quia anima pueri, ad cuius sanctificationem ordinatur baptismus, distincta est ab anima matris: tum, quia corpus pueri per animam iam est formatum, & per consequens a corpore matris distinctum: & ideo baptismus quo mater baptizatur, non redundat in prolem, in utero matris existentem. vnde Aug. * dicit contra Iulianum: Si ad matris corpus id, quod in ea concipitur, pertinet, ita ut eius pars imputeretur, non baptizaretur in fano, cuius mater baptizata est aliquo mortis urgente periculo, cum eum gestaret in utero: nunc vero cum ipse etiam scilicet infans baptizetur, non utique ad matrem in corpus, cum esset in utero, pertinebat: & ita relinquatur quod nullo modo infans in matris utero existens, baptizari possunt.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod pueri in matris utero existentes, nondum prodierunt in lucem, ut cum aliis hominibus uitam ducant: vnde non possunt subici actioni humane, ut per eorum ministerium sacra recipiant ad salutem: possunt tamen subici operationi Dei, apud quem uiuunt, ut quodam priuilegio gratie sanctificationem consequantur, sicut patet de sanctificatis in utero.

AD SECUNDUM dicendum, quod membrum interius matris est aliquid eius per continuationem & unionem naturalem partis ad totum: puer autem in utero matris existens, est aliquid eius per quandam colligationem corporum distinctorum. vnde non est similis ratio.

AD TERTIUM dicendum, quod non sunt facienda mala, ut ueniant bona, ut dicitur Ro. 3. & ideo non debet homo occidere matrem, ut baptizet puerum: si tamen mater mortua fuerit uiuente prole in utero, debet aperiri, ut puer baptizetur.

AD QUARTUM dicendum, quod expectanda est totalis egressio pueri ex utero ad baptismum, nisi mors imminet: si tamen primo caput egrediatur, in quo fundantur omnes sensus, debet baptizari periculo imminente, & non est postea rebaptizandus, si eum perfecte nasci contigerit. Et ut idem faciendum quacumque; alia pars egrediatur, periculo imminente: quia tamen in nulla exteriorum partium integritas uita, ita consistit sicut in capite, ut quibusdam quod per dubium, quacumque; alia parte corporis abluta, puer post perfectam natiuitatem sit a baptizandus sub hac forma, Si a non es baptizatus, ego te baptizo.

ARTICVLVS XII.

Utrum furiosi & amentes debeant baptizari.

AD DUODECIMVM sic proceditur. Vt quod furiosi & amentes non debeant baptizari. Ad susceptionem autem baptismi requiritur intentio in eo, qui baptizatur, ut supra dictum est: sed furiosi & amentes,

A cum careant usu rationis non, possunt habere ordinatam intentionem, ergo non debent baptizari.

¶ 2 Præter. Homo bruta animalia superexcedit in hoc, quod habet rationem: sed furiosi & amentes non habent usum rationis: & quicquid etiam in eis non expectatur, sicut expectatur in pueris, ergo uidetur quod sicut bruta animalia non baptizantur, ita nec tales furiosi & amentes debeant baptizari.

¶ 3 Præter. Magis est ligatus usus rationis in furiosis, uel amentibus, quam in dormientibus: sed baptismus non consuevit dari dormientibus, ergo non debet dari amentibus & furiosis.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit 4. confes. de amico suo, qui cum desperaretur, baptizatus est nesciens: & tamen baptismus in eo efficaciam habuit, ergo carentibus usu rationis, aliquando baptismus dari debet.

RESPON. Dicendum, quod circa amentes & furiosos est distinguendum: quidam enim sunt a natiuitate tales, nulla habentes lucida interualla, in quibus etiam nullus usus rationis apparet: & de talibus quantum ad baptismi susceptionem, ut esse idem iudicium & de pueris, qui baptizantur in fide ecclesie, ut supra dictum est. * Alii uero sunt amentes, qui ex sana mente, quam habuerunt prius, in amentiam inciderunt. Et tales sunt iudicandi secundum uoluntatem quam habuerunt, dum sanæ mentis existere: & ideo si tunc apparuit in eis uoluntas suscipiendi baptismum, debet eis exhiberi in furia & amentia constitutis, et si tunc actu contradicant: alioquin si nulla uoluntas suscipiendi baptismum in eis apparuit, dum sanæ mentis essent, non sunt baptizandi: quidam uero sunt, qui etsi a natiuitate fuerint furiosi uel amentes, habent tamen aliqua lucida interualla, in quibus recta ratione uti possunt: unde si tunc baptizari uoluerint, baptizari possunt et in amentia constituti. Et debet eis tunc sacramentum conferri si periculum timeatur: alioquin melius est, ut tempus expectetur in quo sint sanæ mentis, ad hoc, quod deuotius suscipiant sacramentum: si autem tempore lucidi interualli non appareat in eis uoluntas suscipiendi baptismum, baptizari non debent in amentia constituti. quidam uero sunt, qui etsi non omnino sanæ mentis existant, intantum tamen ratione utuntur, quod possunt de sua salute cogitare, & intelligere sacramenti uirtutem. Et de talibus idem est iudicium, sicut de his, qui sanæ mentis existunt, qui baptizantur uolentes, non autem inuiti.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod amentes qui nunquam habuerunt, nec habent usum rationis, baptizantur ex intentione ecclesie, sicut & ex actu * ecclesie credunt, & poenitent, sicut supra de pueris dictum est. † Illi uero qui aliquo tempore habuerunt, uel habent usum rationis, secundum propriam intentionem baptizantur, quam habent uel habuerunt tempore sanæ mentis.

AD SECUNDUM dicendum, quod furiosi, uel amentes carent usu rationis per accidens, scilicet propter aliquod impedimentum organi corporalis: non autem propter defectum anime rationalis: sicut bruta animalia. vnde non est de his similis ratio.

AD TERTIUM dicendum, quod dormientes non sunt baptizandi, nisi periculum mortis imminet, in quo casu baptizari debent, si prius in eis uoluntas apparuit suscipiendi baptismum, sicut & de amentibus dictum est: sicut Aug. † narrat in 4. lib. confes. de amico suo, qui baptizatus est nesciens, propter periculum mortis.

Tertia S. Thomæ. EE 4 QVAE-

Ex. inter. p. 1. & 2. r. 1.

4. d. 1. r. 1.

2. d. 1. r. 1. q. 1. r. 1.

6. q. 1. r. 1. q. 1. r. 1.

2. d. 1. r. 1. q. 1. r. 1.

4. d. 1. r. 1. q. 1. r. 1.

Lib. 4. c. par. r. 1. r. 1.

Ar. 9. in uis. quæst.

Alia, r. 1. r. 1. q. 1. r. 1.

In corp. ar. lib. 4. c. 4. par. r. 1. r. 1.